

2482 Fallbeskrivning Bisfosfonatbehandling kan orsaka stressfraktur. Men behandlingsnyttan är betydligt större än risken *Göran Sjöden, Arkan Sayed-Noor, Bakir Kadum, Ulrika Pettersson*

2484 Fallbeskrivning Akut buksmärta under pågående graviditet var spontan ruptur av a. uterina. Ovanligt och livshotande tillstånd *Margareta Borring, Sara Gustafsson, Louise Thunell, Timothy Resch, Håkan Stale*

patientsäkerhet

2487 Felbedömt EKG ledde till missad hjärtinfarkt. Viktigt använda auktoriserad tolk

Uppföljningen av hjärtsjukvård måste bli bättre

debatt och brev

2490 »Socialstyrelsen betraktar varje

Förra veckans webbfråga

SER DU AUTOMATISKT ALLT? (Får du i ditt journalsystem automatiskt, utan ytterligare inloggning, tillgång till journalanteckningar från patientens övriga kontakter med sjukvården? Se LT nr 40, sidan 2416.)

KULTUR Gammalt medicintänk. Sidan 2494

tvångsätgård som en avvikelse«. Det gagnar varken patientsäkerheten eller systematiskt förbättringsarbete *Arne Stenstedt, Lise-Lotte Risö-Bergerlind*

2491 Open Access Week 16–24 oktober: Open access ökar forskningens tillgänglighet *Gustav Nilsson*

2492 Förbättrad hjärtsviktsvård utan P4P *Sven Engström, Kjell Lindström*

Replik: Förbättrad hjärtsviktsvård primära syftet i vårt projekt Q-svikt *Bertil S Olsson, Maria Kullberg, Maria Landgren*

2493 Förkyliker och andra »-iker« *Hans Nyman*

Läkare är som tidigare skyldiga anmäla olämplighet att inneha körkort men får ny möjlighet att anmäla i utredningsärenden *Lars Englund*

2494 Vem solidariserar sig Läkarförbundet med? *Jesper Alex-Petersen*

Slutreplik: Obundenhet grunden för framgång *Eva Nilsson Bågenholm*

kultur

2495 Dalins ordbok – en spegel för gammalt medicintänk *Maja-Lisa Perby*

2499 lediga tjänster

2502 platsannonser

2516 meddelanden

2518 information från läkarförbundet

endast på webben

Fler artiklar på Lakartidningen.se

W Artiklar märkta med W-sigillet har varit förhandspublicerade på Lakartidningen.se

R Artiklar märkta med R-sigillet har genomgått referentbedömning. Varje manuskript granskas av minst en (ofta fler) av Läkartidningens stab av 220 fasta och 350 extraordinarie vetenskapliga experter. Granskningen av manuskript sker enligt internationella rekommendationer (www.icmje.org).

reflexion

Ska män få bli gravida?

In vitro-fertilisering belönades med årets Nobelpris. Päven gillade inte det, men det behöver man definitivt inte bry sig om, tycker jag. I ett globalt perspektiv är väl föräldralösa barn ett större problem än barnlösa föräldrar, men att hjälpa barnlösa par med provrörsbefruktning är numera rutin till en rimlig kostnad.

Men hur långt är vi beredda att gå i fall där livmoder saknas eller inte fungerar? Frågan är aktuell sedan en forskargrupp på Sahlgrenska lyckats transplantera uterus till försöksdjur. Kliniska försök kan börja genomföras om några år, säger en företrädare för gruppen.

Att transplantera organ som är nödvändiga för mottagarens centrala, livsviktiga funktioner är en angelägen åtgärd värd de höga kostnaderna. Vissa transplantationer, till exempel njurtransplantationer, kan också vara kostnadsbesparande i längden genom att undanröja behov av alternativ behandling.

Är det angeläget att göra livmoderstransplantation, som vad jag förstår är ett relativt komplicerat ingrepp och som medför behov av immunmodulerande behandling, för att möjliggöra graviditet?

I förlängningen av tekniken med livmoderstransplantation kan även män (oavsett sexuell identitet) tänkas få möjlighet att bli gravida. Problem med till exempel fel bäckenförutsättningar för graviditet borde inte vara oöverstiggliga även om forskargruppen hävdar att just anatomin är ett hinder.

Måhända raljerar jag och är provokativ, men jag tycker faktiskt att det är befogat att väcka frågan om allt som kan göras också ska göras. Det är anslagsgivares och samhällets uppgift att avgöra var begränsade resurser för forskning och sjukvård ska läggas. Det finns många angelägna områden – alla är dock inte lika spektakulära och glamorösa? ■

»I förlängningen av tekniken med livmoderstransplantation kan även män (oavsett sexuell identitet) tänkas få möjlighet att bli gravida.«

Jan Östergren
medicinsk
huvudredaktör

jan.ostergren@lakartidningen.se